

**SAMLENOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG**

Ny EU-mikrofinansieringsfacilitet

Indenrigs- og Socialministeriet

A) Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE om oprettelse af en EU-mikrofinansieringsfacilitet til fordel for beskæftigelse og social integration (Mikrofinansieringsfaciliteten Progress) - KOM(2009) 333

og

B) Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE om ændring af Beslutning nr. 1672/2006/EF om etablering af Fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet - Progress - KOM(2009) 340

Mikrofinansieringsfaciliteten består af en 'pakke' af to forslag, der grundet den tætte tematiske sammenhæng behandles sideløbende:

A) KOM(2009) 333, der etablerer mikrofinansieringsfaciliteten, og

B) KOM(2009) 340, der finansierer mikrofinansieringsfaciliteten via Progress-midler.

1. Resumé

[Mikrofinansieringsfaciliteten har til formål at give ledige mulighed for en ny start og for at bane vejen for iværksætterkultur hos nogle af Europas dårligst stillede grupper. Mikrofinansieringsfaciliteten foreslås finansieret ved at omfordele 750 millioner kr. fra Progress-programmet. Der er ingen lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.]

2. Baggrund

A) Etablering af mikrofinansieringsfaciliteten

Forslaget har baggrund i Kommissionens meddelelse "Fremdrift i den europæiske genopretning" (KOM(2009) 114 af 4. marts 2009), Det Europæiske Råds forårsmøde; tre konferencer om beskæftigelse i henholdsvis Madrid, Stockholm og Prag i april 2009; udvekslingen af synspunkter på beskæftigelsestopmødet den 7. maj 2009 samt Kommissionens meddelelse "Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen" (KOM(2009) 257 af 3. juni 2009).

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 159(3). Forslaget skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter udtalelse fra Europa-Parlamentet.

3. Hjemmelsgrundlag

A) Etablering af mikrofinansieringsfaciliteten

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 159(3). Forslaget skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter udtalelse fra Europa-Parlamentet.

B) Finansiering via PROGRESS-midler

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 13(2), 129 og 137(2)(a). Forslaget skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter udtalelse fra Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Fælles for A) og B)

Kommissionen vurderer, at anvendelsen af fællesskabsressourcer er hensigtsmæssig, idet én samlet facilitet vil koncentrere de forbedrede kreditmuligheder fra internationale finansinstitutter. Endelig kan man med en fælles EU-facilitet undgå spredt fægtning og dermed forbedre adgangen til mikrofinansiering i alle medlemsstaterne.

Regering kan tilslutte sig denne vurdering.

5. Formål og indhold

A) Etablering af mikrofinansieringsfaciliteten

I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse "Fremdrift i den europæiske genopretning" (KOM(2009) 114 af 4. marts 2009), Det Europæiske Råds forårsmøde; tre konferencer om beskæftigelse i henholdsvis Madrid, Stockholm og Prag i april 2009; udvekslingen af synspunkter på beskæftigelsestopmødet den 7. maj 2009 samt Kommissionens meddelelse "Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen" (KOM(2009) 257 af 3. juni 2009), er formålet med mikrofinansieringsfaciliteten at lette krisens sociale virkninger og forhindre langtidsledighed og inaktivitet. Det er væsentligt at sende flere personer, særligt blandt udsatte grupper, ud på arbejdsmarkedet samt at fastholde dem i beskæftigelse. Den bedste vej ud af social udstødelse er ligesom meddelelsen beskæftigelse.

Mikrofinansieringsfaciliteten søger at give ledige mulighed for en ny start og at bane vejen for iværksætterkultur hos nogle af Europas dårligst stillede grupper. De enkelte iværksættere og stifterne af mikrovirksomheder vil også få støtte i form af mentorordninger, uddannelse, vejledning og kapacitetsopbygning, ligesom den Europæiske Socialfond (ESF) vil yde rentestøtte.

Mikrofinansieringsfaciliteten Progress vil være et supplement til andre fællesskabsprogrammer og kan tilbyde instrumenter til risikodeling, lånefinansiering og egenkapitalfinansiering. Den vil drage fordel af erfaringen fra de internationale finansinstitutter, f.eks. EIB-gruppen (Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond). Med udgangspunkt i en fælles forvaltningsordning vil de internationale finansinstitutter sørge for forbedrede kreditmuligheder ved at støtte banker og øvrige udbydere af mikrofinansiering i EU.

"Mikrokredit" defineres i forslaget som lån på under 187.500 kr. (25.000 €) og "mikrovirksomhed" som en virksomhed med færre end 10 ansatte, inklusive selvstændige, og med en årlig omsætning og/eller en årlig balance, der ikke overstiger 15 millioner kr. (2 millioner €).

B) Finansiering via PROGRESS-midler

I tråd med den interinstitutionelle aftale af 17. maj 2006 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin og forsvarlig økonomisk forvaltning skal mikrokreditfaciliteten oprettes ved en omfordeling i det eksisterende budget.

Formålet med Progress-programmet er at støtte udvikling af viden, analyser og statistikker samt fremme udveksling af viden om god praksis i EU's medlemslande. Programmet dækker fem aktivitetsområder: Beskæftigelse; social beskyttelse og integration; arbejdsvilkår; bekæmpelse af forskelsbehandling og forskelligartethed samt Ligestilling mellem mænd og kvinder. I henhold til den interinstitutionelle aftale af 2006 tilførte Europa-Parlamentet yderligere 855 millioner kr. (114 millioner €) til budgettet for Progress-programmet og øgede dermed budgettet for 2007-2013 fra 4,7 milliarder (629 millioner €) til 5,6 milliarder kr. (743 millioner €). Denne yderligere finansiering skulle have været anvendt gradvist fra og med 2009.

Efter at have undersøgt andre muligheder for finansieringen af mikrofinansieringsfaciliteten foreslår Kommissionen at omfordele 750 millioner kr. (100 millioner €) over 4 år fra Progress-programmet til mikrofinansieringsfaciliteten. Hertil kommer, at der forventes 'frigivet' en samlet sum på mere end 3,75 milliarder kr. (500 millioner €) i samarbejdet med internationale finansinstitutter, især EIB-gruppen (Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond).

Idet initiativer, der allerede finder sted under Progress-programmet, vil kunne fortsættes (hvorimod den planlagte forøgelse af budgettet for 2010 og fremefter ikke vil finde sted), vurderer Kommissionen, at omfordelingen af de 750 millioner kr. ikke vil kompromittere formålet med Progress-programmet, om end det vil kræve en større effektivitet og en mere strategisk planlægning af programmet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Fælles for A) og B)

Forslaget har været forelagt Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentets beskæftigelsesudvalg (EMPL) har den 29. september 2009 tilsluttet sig en betænkning, som indeholder en række markante ændringsforslag til Kommissionens fremsatte forslag.

Blandt de væsentligste ændringsforslag er Europa-Parlamentets forkastning af Kommissionens forslag om at finansiere projektet med midler afsat under PROGRESS-programmet. I stedet anmoder Europa-Parlamentet om at forhøje budgettet med 150 mio. Euro, som skal findes blandt nye midler. Europa-Parlamentet har i sin begrundelse fremhævet, at krisen er af en sådan karakter, at 100 mio. Euro ikke vil være tilstrækkeligt. Forslaget er nu overgået til Europa-Parlamentets budgetudvalg, hvis ændringsforslag til det samlede budget skal til afstemning ultimo oktober.

7. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Fælles for A) og B)

- Lovgivningsmæssige konsekvenser: En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.
- Statsfinansielle konsekvenser: Kommissionens foreslåede finansieringsmodel indebærer ikke statsfinansielle konsekvenser, idet der anvendes allerede allokerede midler og ikke er krav om national medfinansiering af mikrofinansieringsfaciliteten.

- Samfundsøkonomiske konsekvenser: Forslaget kan i begrænset omfang have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i den udstrækning danske iværksættere i udsatte grupper tildeles støtte, som det ellers ikke havde været muligt at opnå.
- Administrative konsekvenser for erhvervslivet: Forslaget medfører som udgangspunkt ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet. De banker eller andre institutioner, der frivilligt indgår i mikrofinansieringsfaciliteten – som mellemlid mellem EU og danske iværksættere – må forvente mindre administrative byrder.
- Beskyttelsesniveauet: En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

9. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for B beskæftigelse og Sociale forhold.

LO

LO finder generelt, at der er tale om et godt initiativ. Det skyldes ikke mindst initiativets hensigt, som i lyset af den økonomiske krise er at give de ledige en ny chance og åbne iværksættervejen for nogle af EU's dårligst stillede grupper. I en tid, hvor banker og andre kreditgivere har strammet kreditpolitikken, er det relevant se på, hvordan myndighederne kan understøtte adgangen til risikovillig kapital.

LO minder også om, at selvom initiativet er positivt, så er dets omfang så begrænset, at dets betydning for genopretningen af den europæiske økonomi vil være meget lille. Faciliteten må derfor ikke skygge for de langt større initiativer, der er behov for at afbøde den hastigt stigende arbejdsløshed i Europa.

AC

AC støtter forslag om EU-mikrofinansieringsfacilitet.

Dansk Industri

DI er positiv overfor, at Europa-Kommissionen med sit forslag forsøget at afhjælpe den finansielle krise, som bl.a. har ramt iværksættere og mindre virksomheder. DI opfordrer i den forbindelse til, at Europa-Kommissionen i samarbejde med EIB-gruppen markedsfører initiativet overfor nationale finans- og pengeinstitutter, således at initiativet kommer så bredt ud som muligt og bliver tilgængeligt for flest mulige iværksættere, som typisk i opstartsfasen benytter den samme bankforbindelse, som de bruger til deres privatøkonomi.

Finansrådet

Det er **Finansrådets** opfattelse, at offentlige myndigheder helt principielt bør overlade formidlingen af kapital til markedet, der er bedst til at kreditvurdere låneansøgninger. Det er derudover tvivlsomt om en mikrofinansieringsfacilitet er det rette instrument til at skabe den øgede vækst og beskæftigelse, og til at hjælpe den definerede målgruppe.

Hverken målgruppen eller EU's definition af et mikrolån (lånets størrelse er op til 25.000 euro til virksomheder med op til 10 ansatte og op til 2 mio. euro i omsætning eller balance) passer særligt godt på forholdene i Danmark. De danske banker opererer ligesom flere af de andre nordeuropæiske EU-lande ikke med afgrænsningen af mikrolån/mikrovirksomhed. Endvidere er målgruppen - de såkaldt ikke-bankegnede, fx ledige eller sårbare personer, der ønsker at etablere egen virksomhed - ikke dem, vi herhjemme normalt opfatter som den gængse iværksætter. I Danmark har vi traditionelt betragtet hjælpen til denne målgruppe som en arbejdsmarkedspolitisk eller socialpolitisk opgave.

Finansrådet mener generelt ikke, at der er en kreditklemme i Danmark, hvorfor forslaget også af den grund må afvises. Da pengene findes inden for rammen, og da der er tale om et meget lille program, har

Finansrådet dog ikke de store problemer med, at der oprettes en mikrofinansieringsfacilitet. Den vil blot ikke løse noget problem i Danmark.

FA

Principielt finder FA, at myndighederne bør overlade selve långivningen til markedet. Det er også tvivlsomt om en mikrofinansieringsfacilitet er det rette instrument til at skabe den øgede vækst og beskæftigelse, og til at hjælpe den definerede målgruppe.

For så vidt angår den del af forslaget, der går ud på at yde mikrokredit til beskæftigede medarbejdere med udsigt til ledighed, bør det sikres, at eventuelle mikrolån til medarbejdere i beskæftigelse ikke bruges til illoyal konkurrence mod den nuværende arbejdsgiver.

Da den foreslåede mikrofinansieringsfacilitet ud over det sociale aspekt hovedsageligt drejer sig om långivning, går FA ud fra, at de relevante brancheorganisationer også inddrages i behandlingen af forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fælles for A) og B)

Regering har en generel positiv holdning til forslaget.

Man kan fra dansk side støtte Kommissionens oprindelige budgetforslag på 100 mio. Euro, der tages fra PROGRESS programmet;

Man vil fra dansk side ikke modsætte sig et kompromisforslag om en budgetforhøjelse. Det er altafgørende fra dansk side, at kompromisforslaget er tæt på Kommissionens forslag på de oprindelige 100 mio. Euro, men vil – i sidste ende – kunne strække sig op til 50 mio. Euro ekstra under forudsætning af, at midlerne tages inden for rammen, og at et kompromis ikke medfører øgede bidragsforpligtelser for medlemsstaterne.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Fælles for A) og B)

Størstedelen af de øvrige lande har tilkendegivet, at de har en positiv tilgang med vægt på, at mikrofinansieringsfaciliteten udformes så fleksibelt og ubureaukratisk som muligt.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat om sagen blev sendt den 7. august 2009 til Folketingets Europaudvalg.